

డికీ నాయత్వం

[నామాట:- రాయలసీమ ప్రజలు మాటాడే తెలుగు భాష మాత్రా ప్రాంత ప్రజలు మాటాడే తెలుగు భాష మాత్రా వేదావులని సామాన్యంగా అందరూ తెలిసేవుంటుంది. ఈ లేదా మాపడమే వా ఉద్దేశం. ఇందులో ప్రాత్రలు కల్పితాలే నని మనవి.]

వెలుదుర్తి గ్రామం, ద్రోణాచలం— కర్నూలు లైనులో, ద్రోణాచలానికి పశ్చిమండు మెళ్ళి దూరంలోనూ, కర్నూలికి ఇరవై మెళ్ళి దూరంలోనూ ఉన్నది. అటు పట్టణమూ, ఇటు పల్లెటూరా కాక, నువ్వ రకంగా ఉండే గ్రామం, వెలుదుర్తి.

సాయంత్రం కొవస్తున్నది. పక్షుల మధుర కిలకీలారావం వినిపించటం లేదు కాని, కాకుల 'కావ్, కావ్' మనే గోల మాత్రం వివేకవస్తున్నది. మనుషులకీ, మానుషకీ తమ ఒంటిబురద రాసుకుంటూ ఇళ్ళకు వచ్చే గజలకు బడితె పూజ జరుగుతున్నది. పశ్చిమాన ఉప్పరం ఆకాశవాణుని అజ్ఞచేరమ్య రాగవర్ణాన్ని ధరించలేదుగాని, భూమిని వదలలేక వెళ్ళిపోయే నూన్యని బాగవలె పడమట ఆకాశం రక్తవర్ణాన్ని దాల్చింది. టూరింగ్ సినిమా తాలూకు ప్రకటన బస్సు అఖరుసారి ఊళ్ళో తిరిగి వస్తున్నాయి. అక్కడక్కడా బజారులో పిల్లలు, "వోచ్చెనుడికో" అటో, "ఉప్పరిపట్టె" అటో ఆడుకుంటున్నారు. చెడిన పల్లెల సాభాగ్యానికి చక్కని 'స్పెసి మెన్' - వెలుదుర్తి.

సుంకిరెడ్డి వివసా నడుచుకుంటూ 'దస్తు మియ్య కట్ట' దగ్గరకు వస్తున్నాడు. అతని కోసం మిత్రులు అక్కడ కాచుకొని వున్నారు. రోజు సాయంత్రం వారు ముగ్గురూ అక్కడే కలిసింటారు. కాని, అక్కడ తన మిత్రులు గురుపాదు, యల్లారెడ్డిగారలతో ఇంకో కొత్తమనిషి కూడా కూర్చున్నాడు. ఎవరెవుంటారు చెప్పాలని ఆలోచించుకుంటూ కట్టదగ్గరకు వచ్చాడు. బాగా దగ్గరకు వచ్చాక కాని, ఆమని పిని పోబుకోలేకపోయాడు. "అరే! ఏందినై, రామారావ్? ఎన్నడొచ్చివీ?" అంటూ విస్మయంతో ప్రశ్నించాడు సుంకిరెడ్డి.

జవాబు వివదంకోసం, రామారావు చైపుకే మొహంతిప్పారు యల్లారెడ్డి, గురుపాదు.

'సాయంత్రం నాలుగంటల క్రైనులో వచ్చానోయ్' న్యూస్ పేపరు ఒక చేత్తో పట్టుకొని, ఇంకోచేతిని నెమ్మదిగా తట్టుకుంటూ జవాబిచ్చాడు రామారావ్.

'ఏందబ్బా? గోక్షేపట్టకుండా అయిపోతివే! కర్ర గయండావ్, కానా చిక్కిపోతివి. నే నస్సులు గొత్తుపట్టలేదంటే! ఎవురబ్బా అనుకొంటి. ఏం అట్లయిండ్వ?' ఇంకా ఆశ్చర్యపోతూ, గుక్క తిప్పకోకుండా సుంకిరెడ్డి మాటాడాడు.

'అబ్బే! ఏరేయో' అన్నాడు రామారావు జేబు దుమలుతో మొహం తుడుచుకుంటూ. కాసేపు సంభాషణ ఈ భోరణిలో నడిచాక, సుంకిరెడ్డి అడిగాడు: "యాడవుండేది, నువ్విప్పడూ?" బద్ధకంగా ఒళ్ళు విరుచుకుంటూ రామారావు జవాబిచ్చాడు: 'విశాఖపట్టణంలో.'

“పన్నీరబ్బి”

'ఏంకండ్లు ఎర్రగుండాయ్?' అని రామారావుని బాగ్రత్రగా పరిశీలించిన మీదట, గురుపాదు అడిగాడు.

'రాత్రంతా ప్రయాణమేగా! రవ్వలో నిద్రపట్టలేదు.' అన్నాడు రామారావ్, ఆవులిస్తూ. సుంకిరెడ్డి ఇంతసేపూ నింపానే ఉన్నాడు. 'కూర్కో! నింపోనేవున్నావ్!' అన్నాడు రామారావు.

'ఈజేంటికీలే! కంకలేకీ పోదాం' అన్నాడు సుంకిరెడ్డి. 'పొండిపోదాం! అంటూ, యల్లారెడ్డి, గురుపాదు లేచారు.

అందరూ నడిచి వెలుదుర్తి ప్రక్కగా ఉండే వాగులోకి వచ్చారు. వర్షాకాలంలో తప్పిస్తే అందులో నీరుండదు. కాని, ఆ ఇసుకలో చెలిమెలు త్రవ్వితే మంచినీరు పడుతుంది. వెలుదుర్తి గ్రామాని కంతటికీ మంచినీళ్ళకు ఆ చెలిమెలే ఆధారం.

'ఈజేడే మచ్చుంటువ్? గరం దాల కిందికి పోదాం' అన్నాడు సుంకిరెడ్డి. అక్కడ కూర్చోపోతున్న గురుపాదును చూస్తూ.

అందరూ వంతెన క్రిందికి వచ్చి కూర్చున్నారు. అందరికంటే ఆఖరున కూర్చున్నది

రామారావు. కూర్చున్న వెంటనే సద్రవ లేచి నిలబడ్డాడు.

'ఏం, నిలబడివి?' సుంకిరెడ్డి అడిగాడు.

'అబ్బ! ఇసక కాలిపోవటం లేదూ?'

'అవ్ కాల్చండి! ఎట్టోకట్ట కూర్చో' మన్నాడు గురుపాదు.

పేపరు పరుచుకుని కూర్చోబోతున్న రామారావుని ఆపి, సుంకిరెడ్డి 'పేపరిట్టియ్య' మని అడిగాడు.

చేతిరుమాలు పరుచుకొని ఇసుకలో కూర్చున్న రామారావుని యల్లారెడ్డి ప్రశ్నించాడు: 'నువ్వంజేడోలో, కానా చల్లగుంటాదా?'

'కుప్పంగా ఊరే!' అన్నాడు రామారావు.

'కర్నూలుకాడికి కానా పెద్దదా?'

'ఊరే! పెద్దదే!'

పేపరు మొహాని కడ్డం పెట్టుకొని కూర్చున్న సుంకిరెడ్డి, పేపరు వెనకనుంచే అన్నాడు: "పెద్దగుంటే గూడ ఏం ఫలముండాది? కర్నూలు రాజధానైవుంటే."

ఈమాటల్ని తనమీద ప్రయోగించి పట్టుగా ఫీలయ్యాడు రామారావు. రాజధాని నిర్ణయం న్యాయప్రకారం జరిగిందేమిటిలే అనుకున్నాడు; అదే నైకీకూడా అన్నాడు.

గురుపాదు అన్నాడు: 'రాజధానిపై ఏందుండదిలే? యావురీ గొప్ప ఆవురీ కుంటది.' ఈమాటల్ని గురుపాదు పి ఉడ్డే శ్యంతో అన్నాడో తెలియదు. కాని, బీళ్ళమాటలు పేరుగుతాయనీ, కాన్యద్దం ప్రారంభమాతుందనీ తెలుసుకొని, వాడన తప్పించటానికే ఈమాట లనిఉంటాడనుకుంటాను.

అయినా, రామారావు ఊరుకోలేదు: 'ఏ ఊరుగొప్ప ఆ ఊరుకు ఉంటుం దన్ను మాట వేరు. కాని, రాజధానిమాత్రం మిగిలిన ఊళ్ళకంటే గొప్పదై వుండాలికదా? కర్నూల్లాంటి ఊళ్ళల్లో రాజధాని పెట్టి డబ్బు వేస్తే వేసకంటే—'

మధ్యలో ఆ పాడు సుంకిరెడ్డి: 'డబ్బు వింటికి వేస్తే చేయాల్సి వచ్చవయ్?'

'మరి బిలింగులు కట్టడానికి డబ్బు కావద్దుటోయ్? కర్నూల్లో కావలినన్నీ బిలింగు లెక్కడున్నాయి?'

'ఏందినై అట్లంటావ్? డిప్యూటీకోర్ట్ ఆఫీస్ లేదా, ఉస్మానియా కాలేజీ డ్రైబరీ లేదా, ఇంకా—'

“రేపు శ్రావణ శుక్రవార మంటి. ఆసీనుకు సెలవు మంజూరు చేయిస్తారా?” అని మోక్షక్షయ్య మనవిచేసుకోగా కలెక్టరుగారు “ఆపండుకు పోయిన సవత్సరం - సెలవిచ్చారా?” అని ప్రశ్నించారు.

కొంత సేపు తటసటాయించి మోక్షక్షయ్య “ఇచ్చి వుండే వాళ్లేనండీ. కానీ ఆపండుగ పోయిన సవత్సరం ఆదివారం నాడు వచ్చింది” అనగా కలెక్టరుగారు “అలాగా” అని తలపోసి సెలవు మంజూరు చేశారు.

యం. ఆర్. చిత్తూరు.

యిస్తుంటే ఎవరన్నా వాళ్లవారా? కాస్తే పాగి అన్నాడు. ‘ఉండేవోళ్లం, మాకు తెలుస్తాది. కర్నూలులో నీవువాయి మీటింక పెట్టి ఈమాట చెప్పమల్ల, ఏమైతా?!”

‘ఇంక ఇలాగ మాటలు పెరగటం రావాలవులేదు. ఈ! వాస్తే. ద్రావడి వాయింట్” అన్నాడు. కాస్తేవు ఎక్కడంగా గడిచిపోయింది.

‘వారంలలో కాల్మని చూడాలి యిలా రెడ్డి ‘సీదీ యానమ్. త్రం వయో? ఆ సీదీ గాడు, సుంకిరెడ్డిని.

‘ఎందో? ఏమంటివి? పరధ్యాయంగా ఉన్న సుంకిరెడ్డి అడిగాడు.

తన ప్రశ్నను మళ్ళీ అడిగాడు యిలా రెడ్డి.

‘వృచ్చికరా? చెప్పాడు సుంకిరెడ్డి. ‘ఉత్తరం గొట్టలేదు.’

వృచ్చికరా? ఇతరాలు చదివాను యిలా రెడ్డి: ‘వారం ముదల్లో ఆకోగ్యం అక్కడే గానుండు. వ్యాపార, ఉద్యోగాలలో అక్కడే అభివృద్ధి ఉండు. ఇరగ వల సిన కోన్ని - ఏది - కార్యములు శత్రువుల మూలంగా బరగవు. కానీ, ముఠులలో కౌరవం, ఘోరం పెరుగుతుంది. వారం ముదల్లో వివజంతువులవలన ప్రమాదం కల గావెనలున్నవి 7,9 కే ది ల లో అ నా గోగ్యం; త్రిప్పలు; బంధువుల సంకె దుర్వార్తలు.’

‘ఇదవక అన్నాడు యిలా రెడ్డి: ‘ఏంకీ! వివజంతువులవలన ప్రమాద మంటి!’

‘వైదీమిది సిగ్గులు వంకం. ‘నాకు వారంలలో అప్పులు సమృధ్ధం తేదు.’ అన్నాడు రామారావు. ‘పదండి బోబాం. నీకటి పడుతుంది.’

ఉదయం లేవగానే యిలా రెడ్డి, గురు పాదలు మోసుకొచ్చినవారై అతణ్ణి చాలా ఆశ్చర్యపరచింది. ఎక్కవ పరిచయం గల ప్రాణమ్మే హితుడు కాదు కాబట్టి సుంకిరెడ్డి కోటం రామారావు దుఃఖించలేదు. కానీ, సుంకిరెడ్డి పట్టు వారంలలో ఇంత నిజమవు తాయింకూడా కాదు అతడు ఆశ్చర్య పడ్డ; నిన్ను సూయంబ్రాలనికే, సుంకిరెడ్డి జీవితానికి సూయంబ్రం నిండిందా అని ముత్రమే ఆశ్చర్యపడ్డాడు.

‘వాస్తే, రామారావు వారంలలో అప్పులు సమృధ్ధం; సమృధ్ధం. కానీ ఒక్కసంగతి మాత్రం అతినికే తెలుసు: రాజకీయాలూ, చిర్యాలూ, సమృధ్ధంకూ, అన్ని - జీవితానికి సంస్కరించినప్పడే ప్రాణం లో పాశు బలిస్తాయని.

నారసింహ లేహ్యము

బంగారు చేర్చబడింది. ‘మేళాయి, నిక్కొక్క, నిస్సర్తుకు, సుక్లం చక్షుసు హారించి బలమును, కాంతిని, పీఠ్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 లు|| పచ్చి గు. 3-4-0 పోస్తేలి 15 అ. పి. సి. ఏ. గ్రీకం పెసి. ‘అయిర్యేదనమాణం’ పెరిపెసి. పెయారు బిల్లా.

కు పు ★ బొ లి

62 రా మేహుచ్యులు, 28, సనాయి వ్యాధులకు, గ్యాలోటి చికిత్స, క్యాంటి లాను ఉచితం. ఆ. వి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిస్టర్డ్) ‘భాస్కర క్రమము’ గోపాల పురం, తూ. గోదావరి.

ఉ బ్బ స ము

నుండి ఏము క్రి పొందుడు

MULTIMIX

సుల్లిమిప్ప యా ద్దును, ఎక్కడ నివారింది, క్యావను క్రిమవరచు

THE INDO FRENCH PHARMACEUTICAL CO. MADRAS.

‘హే! అంక? కాస్తే చాన్యంగానే అడిగాడు రామారావు. యిలా రెడ్డి మాటా ఇంకా ఏమి వివరాలు అన్నా మోచు ఆలోచిస్తున్నాను నావును. ఆలోచించి మాత్రంకంగా అన్నాడు - ‘ఎంగా ఏమండూయంటే...’

‘హే! చెప్పి గారెసి మాటలూ, వచ్చి బొట్టో చెప్పాలూ, కొండారెడ్డి చురుకూ - ‘ఇప్పు చెప్పేం?!” చెబితో దింక అన్నాడు రామారావు.

యిలా రెడ్డి, సుంకిరెడ్డికి కోపమొచ్చింది. వాట్టి మాటానలేదు. ‘నువ్వూ ఇంకలో ఏదో నీతలు గీస్తున్నాడు.’

‘కర్నూలులో రాజధాని అప్పులు ఏమీ కానుండునీ? ఏమిటంగా రామారావు మాటాడాడు.

యిలా రెడ్డి ఏదో మాటాచిపోయాడు. కానీ, మళ్ళీ రామారావే మాటాడాడు; ‘కర్నూలులో రాజధాని పెట్టడం, కర్నూలు ప్రజలకే ఇష్టంలేదు.’ ఎక్కడో గడిచిన వాక్యాన్ని అడగలేవాడు.

‘అపట్టం’ కేవలం ఆ ప్రకంగా కేల మీద కొట్టాడు, సుంకిరెడ్డి.

‘ఏం అపట్టం? ఏమి. కర్నూలు కేలే అడుగుదాం. కర్నూలు కౌన్సిలూ రామారావు అడగ్గాడు.

ఉదాహరణ కొంచెం తమాషించుకొని సుంకిరెడ్డి చెప్పాడు: ‘అపట్టం వయో! అపట్టం. మంచిని తీసకొచ్చి